

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про
Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України” щодо
військового прощального ритуалу”

1. Мета

Проєкт акта підготовлено з метою унормування питань щодо віддання військових почесей особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Статтями 81-84 Статуту гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24 березня 1999 року № 550-XIV (далі – Статут), а також Додатком 18 до Статуту, визначаються основні положення проведення військового поховального ритуалу.

Відповідно до частини першої статті 81 Статуту, військовий поховальний ритуал – це процедура урочистого віддання військових почесей під час поховання та перепоховання загиблих (померлих) військовослужбовців та інших осіб, визначених законом.

Частиною другою статті 81 Статуту визначено перелік загиблих (померлих) осіб, в разі поховання та перепоховання яких проводиться військовий поховальний ритуал.

Пунктом “а” частини першої статті 81 Статуту визначено, що військовий поховальний ритуал проводиться в разі поховання та перепоховання загиблих (померлих) військовослужбовців та поліцейських, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України.

Додатком 18 до Статуту визначено Порядок проведення військового поховального ритуалу (далі – Порядок ритуалу).

Пунктом 20 Порядку ритуалу визначено дії керівника почту щодо вручення родичу або іншій близькій особі Державного Прапора України зі словами:

“Від імені Президента України - Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України прошу прийняти цей прапор як символ держави, якій вірно і до кінця служив Ваш чоловік (дружина/син/донька/брат/сестра/батько/мати/рідний)”.

Тобто, одним із основних елементів проведення військового поховального ритуалу, як процедури урочистого віддання військових почесей, є вручення рідним загиблої (померлої) особи Державного Прапора України, як символу держави, якій вірно і до кінця служила загибла (померла) особа. У майбутньому цей Державний Прапор зберігається рідними, як родинна реліквія та пам’ять про загиблу (померлу) особу, яка захищала незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. Разом з тим, військовий поховальний ритуал проводиться у разі поховання або перепоховання.

Відповідно до частини другої статті 46 Цивільного кодексу України фізична особа, яка пропала безвісти у зв’язку з воєнними діями, збройним конфліктом,

ДОКУМЕНТ СЕД АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC00304000000E7F2390055DFD800](#)

Підписувач [Калмикова Наталія Фернандівна](#)

Дійсний з [12.09.2024 0:00:00](#) по [11.09.2026 23:59:59](#)

Мінветеранів

№ 3532/1.1/7-26 від 09.02.2026

може бути оголошена судом померлою після спливу двох років від дня закінчення воєнних дій. З урахуванням конкретних обставин справи, суд може оголосити фізичну особу померлою і до спливу цього строку, але не раніше спливу шести місяців.

Частиною сьомою статті 25 Закону України “Про поховання та похоронну справу” (далі – Закон) визначено, що на території кладовищ може безоплатно виділятися місце для розміщення кенотафів особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими.

Відповідно до абзацу чотирнадцятого статті 2 Закону визначено, що кенотаф – символічна меморіальна споруда, споруджена для збереження родинної та суспільної пам’яті про померлого на місці, де відсутнє тіло (останки, прах) померлого.

Отже, особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими, на території кладовищ може розміщуватися кенотаф.

Підсумовуючи вищезазначене, особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими, не можливо віддання військових почесностей шляхом проведення військового поховального ритуалу, так як неможливо провести поховання таких осіб, тому що відсутнє їхнє тіло (останки, прах).

Отже, потребує унормування питання віддання військових почесностей особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими, шляхом визначення Порядку проведення військового прощального ритуалу.

3. Основні положення проєкту акта

Проєкт акта передбачає врегулювання питання віддання військових почесностей особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими, шляхом визначення Порядку проведення військового прощального ритуалу.

4. Правові аспекти

Цивільний кодекс України, Закон України “Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України”, Закон України “Про поховання та похоронну справу”.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту акта не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів, так, як проєктом Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України” щодо військового прощального ритуалу” виключно технічно унормовується питання віддання військових почесностей, тому фінансово-економічні розрахунки не надаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Публічні консультації з громадськістю проведені у формі електронних консультацій на офіційному вебсайті Мінветеранів відповідно до вимог Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

Проект акта не містить положень, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації акта.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертиза не проводились.

Проект акта не є регуляторним актом.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта матиме позитивний вплив на інтереси членів сімей та близьких осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України.

Реалізація проекту акта не матиме вплив на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами.

**Міністр у справах
ветеранів України**

Наталія КАЛМИКОВА

“ ___ ” _____ 2026 р.